

VLAAMSE REGULATOR VOOR DE MEDIA

Onafhankelijk toezichthouder voor
de Vlaamse audiovisuele media

ALGEMENE KAMER

ZAAK VAN VRM t. VZW REGIONALE TELEVISIE VOOR
HET NOORDEN VAN WEST-VLAANDEREN

(dossier nr. 2024/632B)

BESLISSING nr. 2024/057

23 september 2024

In de zaak van VRM tegen vzw Regionale Televisie voor het noorden van West-Vlaanderen,

De Vlaamse Regulator voor de Media (algemene kamer), samengesteld uit:

Dhr C. ADAMS, *voorzitter*,
Mevr B. PONET, *ondervoorzitter*,
Dhr D. BRAECKEVELT,
Dhr L. VANFLETEREN, *leden*,

en Dhr D. PEEREMAN, *griffier*,

Na beraadslaging op 23 september 2024,
Neemt op dezelfde datum de volgende beslissing:

PROCEDURE

1. Ingevolge de algemene opdracht, vastgesteld bij kaderbeslissing van 14 juli 2014 tot het uitvoeren van een regelmatige monitoring van de Vlaamse televisieomroeporganisaties, werden door de onderzoekscel van de Vlaamse Regulator voor de Media (hierna: de VRM) de uitzendingen van de particuliere regionale televisieomroeporganisaties op 11 mei 2024 (17u – 20u) aan een onderzoek onderworpen.

Het onderzoek betrof onder meer de uitzendingen van het omroepprogramma Focus van vzw Regionale Televisie voor het noorden van West-Vlaanderen.

2. Op 28 juni 2024 legt de onderzoekscel van de VRM aan de algemene kamer van de VRM een rapport voor aangaande mogelijke overtredingen van de regelgeving tijdens de bovengenoemde uitzendingen.
3. Op 8 juli 2024 beslist de algemene kamer van de VRM om, op basis van het onderzoeksrapport, vzw Regionale Televisie voor het noorden van West-Vlaanderen (hierna: Focus), met maatschappelijke zetel Lijsterstraat 15 te 8400 Oostende, in een procedure op tegenspraak te betrekken.
4. Deze beslissing wordt samen met het onderzoeksrapport bij aangetekende brief van 8 juli 2024 aan Focus meegedeeld. Zij krijgt de mogelijkheid om binnen de vijftien dagen hierover schriftelijke opmerkingen aan de VRM te

bezorgen (termijn die gelet op de vakantieperiode opgeschort is van 16 juli tot en met 31 augustus 2024).

De VRM vraagt hierbij of Focus akkoord kan gaan met een volledig schriftelijke behandeling van de zaak, zonder hoorzitting.

5. Op 4 september 2024 bezorgt Focus schriftelijke opmerkingen aan de VRM. Zij gaat ermee akkoord dat deze zaak schriftelijk wordt behandeld.
6. De algemene kamer van de VRM behandelt de zaak ter zitting van 23 september 2024 op basis van de schriftelijke stukken.

DE FEITEN

7. De uitzendingen van Focus omvatten een programmatie in lusvorm waarbij meermaals dezelfde programma's worden uitgezonden. De programmatie omvat eveneens programma's die voorkomen in de programmatie van WTV van vzw West-Vlaamse Televisie Omroep Regio Zuid.
8. Tijdens de onderzochte periode wordt meermaals een sponsorboodschap voor 'Strategica' (met een duurtijd van zeven seconden) uitgezonden, volgend op het programma/de publi-reportage 'Tendens'.

De geanimeerde sponsorboodschap toont verschillende opeenvolgende visuele vermeldingen: "oplossingen op maat - eerlijk advies - fiscaal en financieel staan wij aan uw zij".

Aan het einde van de sponsorboodschap verschijnt een pancarte met de tekst "STRATEGICA Financiële experts tot uw dienst. Gratis infosessies in uw buurt."

9. De onderzoeksceel is van oordeel dat deze sponsorboodschap, door de vermelding van de mogelijkheid om gebruik te maken van door de programmasponsor aangeboden gratis infosessies (in de buurt), een specifiek promotioneel element bevat dat duidelijk tot consumptie aanspoort.

De boodschap doet op die manier, aldus de onderzoeksceel, meer dan louter de naam, het handelsmerk, het imago, de activiteiten of de producten van de programmasponsor meer bekendheid geven: de boodschap zet aan tot consumptie en wordt bijgevolg aangewend voor een ander doel dan de door de decreetgever gecreëerde mogelijkheid.

Focus begaat volgens de onderzoeksceel derhalve door de uitzending van deze sponsorvermelding een inbreuk op artikel 91, eerste lid, 2°, van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie (hierna: het Mediadecreet).

TOEPASSELIJKE REGELS

10. Artikel 2, 5° en 41°, van het Mediadecreet luiden als volgt:

“In dit decreet wordt verstaan onder: [...]”

5° commerciële communicatie: beelden, al dan niet met geluid, of geluiden die dienen om rechtstreeks of onrechtstreeks de goederen, diensten of het imago van een natuurlijke persoon of rechtspersoon die een economische activiteit verricht, te promoten. Dergelijke beelden of geluiden vergezellen of maken deel uit van een programma of van door gebruikers gegenereerde inhoud, tegen betaling of een soortgelijke vergoeding of ten behoeve van zelfpromotie. Vormen van commerciële communicatie zijn onder meer reclame, sponsoring, telewinkelen en productplaatsing;

41° sponsoring: elke bijdrage van een publieke of particuliere onderneming of natuurlijke persoon die zich niet bezighoudt met het aanbieden van omroepdiensten of videoplatformdiensten of met de vervaardiging van audiovisuele of auditieve werken, aan de financiering van omroepdiensten, videoplatformdiensten, door gebruikers gegenereerde inhoud of programma's, met het doel zijn of haar naam, handelsmerk, imago, activiteiten of producten meer bekendheid te geven.”

11. Artikel 91, eerste lid, 2°, van het Mediadecreet bepaalt:

“Gesponsorde omroepdiensten en programma's moeten aan de volgende voorwaarden voldoen: [...]”

2° ze sporen niet rechtstreeks aan tot aankoop of huur van goederen of diensten, in het bijzonder door die goederen of diensten specifiek aan te prijzen; [...]”

A. Argumenten van Focus

12. Volgens Focus is er geen sprake van een inbreuk op artikel 91, eerste lid, 2°, van het Mediadecreet en had zij de door Strategica aangeleverde sponsorvermelding ook voorafgaand aan de uitzending zo beoordeeld.
13. Focus meent dat de sponsorvermelding louter de factuele mededeling (wat volgens haar niet hetzelfde is als een oproep) bevat dat er gratis infosessies worden aangeboden. Iets wat gratis wordt aangeboden, kan volgens Focus bezwaarlijk als mercantiel worden aangemerkt. Er schuilt geen nastreven van winstbejag in de boodschap, te meer daar aan de door de programmasponsor georganiseerde infosessies geen aankoopverplichting is, noch wordt gekoppeld. Er is volgens Focus dus geen sprake van het rechtstreeks aansporen tot aankoop van diensten waardoor de sponsorboodschap niet aanzet tot consumptie.
14. Focus verschaft tot slot vertrouwelijk meer informatie over het bij de betrokken programmasponsor in rekening gebrachte bedrag voor de uitzending van de sponsorboodschap in de onderzochte periode.

B. Beoordeling

15. Sponsoring is een vorm van commerciële communicatie met als doel om een publieke of particuliere onderneming of natuurlijke persoon zijn of haar naam, handelsmerk, imago, activiteiten of producten meer bekendheid te geven (artikel 2, 5° en 41°, van het Mediadecreet).

Gesponsorde omroepdiensten en programma's moeten evenwel voldoen aan bepaalde voorwaarden (artikel 91 van het Mediadecreet). Ook sponsorvermeldingen, als verplicht onderdeel van gesponsorde programma's, dienen te voldoen aan deze definitie en voorwaarden (zie RvS 26 juni 2012, nr. 219.953, p. 16).

16. Eén van die voorwaarden waaraan een sponsorvermelding dient te voldoen, bepaalt dat zij niet rechtstreeks mag aansporen tot aankoop of huur van goederen of diensten, in het bijzonder door die goederen of diensten specifiek aan te prijzen (artikel 91, eerste lid, 2°, van het Mediadecreet). Hierbij heeft de decreetgever meermaals toegelicht dat een sponsorvermelding zich op promotioneel vlak bijgevolg moet beperken tot het verhogen van naam-, merk- of productbekendheid. Anders dan bij reclame is terughoudendheid vereist bij deze vorm van commerciële

communicatie.¹

De VRM dient dus steeds *in concreto* te beoordelen, op basis van het geheel van voorliggende feiten, of een sponsorvermelding al dan niet een rechtstreeks koopbevorderende boodschap bevat.

De Raad van State heeft in dit verband overigens verduidelijkt dat niet moet worden uitgegaan *“van een al te restrictieve interpretatie van de notie ‘rechtstreeks aansporen’, in de zin dat de audiovisuele clip een expliciete aansporing tot aankopen moet bevatten, zoals [...] ‘Ga dat boek kopen’, het geven van kortingen of promoties of de aansporing om de sponsor te contacteren of te bezoeken [...]”* (zie RvS 8 november 2018, nr. 242.892, p. 22).

17. In onderhavig geval worden de in de sponsorvermelding aangehaalde diensten van de programmasponsor met name specifiek aangeprezen doordat de kijkers impliciet maar onmiskenbaar worden gestimuleerd om er nader kennis mee te komen maken tijdens gratis infosessies in hun buurt.

De sponsorvermelding bevat aldus een duidelijk rechtstreeks koopbevorderend element, waardoor zij een wervend karakter krijgt en rechtstreeks aanspoort tot consumptie.

Er kan met name bezwaarlijk worden voorgehouden dat het aanbieden en promoten van deze infosessies zou geschieden vanuit een of ander louter vrijgevigheidsoogmerk, als het ware louter ter lering en vermaak van de kijkers die er ingevolge de sponsorboodschap aan zouden deelnemen, enkel en alleen *omdat zij gratis zijn*, zoals Focus lijkt aan te voeren in haar schriftelijke opmerkingen. Integendeel, het kan hier niet geloofwaardig worden weersproken dat dergelijke gratis infosessies net worden aangeboden en gepromoot met het commerciële oogmerk nieuwe klanten te werven voor de door de programmasponsor aangeboden betalende diensten.

Dat aan de gepromote infosessies geen aankoopverplichting gekoppeld is, is niet van aard hier afbreuk aan te doen, maar hangt net samen met de ware draagwijdte van hun gratis karakter. Indien immers aan de als gratis gepresenteerde infosessies wél een aankoopverplichting zou zijn gekoppeld, zou de betrokken sponsorvermelding inhoudelijk niet alleen rechtstreeks koopbevorderend maar bovendien ook misleidend zijn.

¹ Zie met name volgende parlementaire stukken:

- Ontwerp van decreet houdende wijziging van sommige bepalingen van titel III en titel IV van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 4 maart 2005, *Parl. St. VI. Parl. 2006-2007*, nr. 1021/1, 7;
- Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2007, *Parl. St. VI. Parl. 2006-2007*, nr. 1218/4, 3;
- Ontwerp van decreet betreffende de radio-omroep en televisie *Parl. St. VI. Parl. 2008-2009*, nr. 2014/1, 39;
- Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, wat betreft de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/1808 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn audiovisuele mediadiensten) in het licht van een veranderende marktsituatie *Parl. St. VI. Parl. 2020-2021*, nr. 644/1, 26.

Uit het voorgaande volgt dan ook dat Focus een inbreuk heeft begaan op artikel 91, eerste lid, 2°, van het Mediadecreet.

18. Bij het bepalen van de sanctie houdt de VRM enerzijds rekening met het gegeven dat zeer recent nog bij Focus een gelijkaardige inbreuk werd vastgesteld (zie VRM-beslissing nr. 2024/013 van 26 februari 2024) en anderzijds met het beperkte bedrag dat Focus volgens de vertrouwelijk verstrekte informatie heeft ontvangen voor de uitzending van de kwetsieuze boodschappen in de onderzochte periode.

Een administratieve geldboete van 1500 euro is in dit geval een gepaste sanctie.

OM DEZE REDENEN, BESLIST DE VLAAMSE REGULATOR VOOR DE MEDIA

In hoofde van vzw Regionale Televisie voor het noorden van West-Vlaanderen een inbreuk vast te stellen op artikel 91, eerste lid, 2°, van het Mediadecreet;

Overeenkomstig artikel 228, 4°, van het Mediadecreet vzw Regionale Televisie voor het noorden van West-Vlaanderen een administratieve geldboete van 1500 euro op te leggen.

Aldus beslist te Brussel op 23 september 2024.

D. PEEREMAN
griffier

C. ADAMS
voorzitter

Tegen deze beslissing kan beroep tot nietigverklaring worden aangetekend bij de Raad van State. Dat beroep moet worden ingesteld bij aangetekende brief binnen zestig dagen na de kennisgeving, overeenkomstig de bepalingen van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het besluit van de regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.